

1. Skoro pozwany podpisał kontrakt, a wcześniej bezspornie podpisał ten kontrakt wnioskodawca, to powstała „umowa pisemna”, o której mowa w art. II ust. 2 i art. V ust. 1 „a” Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych z dnia 10 czerwca 1958 r. (Dz. U. z 1962 r. nr 9, poz. 41) oraz w Kodeksie Postępowania Ukrainy w części dotyczącej regulaminu sądu polubownego (k-233-235) i Sąd Apelacyjny oddalając zażalenie na postanowienie o uznaniu wykonalności orzeczenia ukraińskiego Sądu Arbitrażowego przepisów tych nie naruszył.

2. [A]rt. 1105 § 2 k.p.c. reguluje materię podlegającą rozważeniu w sytuacji przewidzianej w art. V ust. 2 „a” Konwencji, a nie w sytuacji unormowanej w art. V ust. 1 „a” Konwencji..

**Postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 29 sierpnia 2000 r.
I CKN 240/00**

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Grzelka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

SSN Marek Sychowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Ukraińskiego Siewierodoneckiego Państwowego Przedsiębiorstwa Produkcyjnego „Z. A.” z udziałem Zbigniewa Wojciecha F. o stwierdzenie wykonalności zagranicznego orzeczenia arbitrażowego na skutek kasacji uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 1999 r. sygn. akt [...] postanawia:

oddalić kasację.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie stwierdzające wykonalność na obszarze Polski orzeczenia Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego przy Ukraińskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Kijowie z daty 14-18 października 1996 r., mocą którego zasądono od firmy „I.-T.” w Warszawie na rzecz Siewierodoneckiego Państwowego Przedsiębiorstwa Produkcyjnego „Z. A.” na Ukrainie kwotę 88541,- dolarów amerykańskich. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenie Sądu Okręgowego co do tego, że uczestnik Zbigniew F. podpisał kontrakt nr [...], którego stroną było przedsiębiorstwo ukraińskie „Z. A.” zawierający, m.in. zapis o poddaniu sporów mogących z niego wyniknąć rozstrzygnięciu Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Handlowo-Przemysłowej Ukrainy w Kijowie. Również podzielił Sąd Apelacyjny stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, że uczestnik nie był pozbawiony możliwości obrony swoich praw w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym w Kijowie oraz, że spełnione zostały wszystkie pozostałe przesłanki, zarówno pozytywne jak i negatywne przewidziane w Konwencji nowojorskiej z dnia 10 czerwca 1958 r. i w przepisach k.p.c. do uznania orzeczenia Sądu Rejonowego za wykonalne na obszarze Polski.

W kasacji uczestnik postępowania, powołując się na podstawy przewidziane w art. 393¹ k.p.c., zarzucił, że zaskarżone postanowienie narusza art. II ust. 2 w zw. z art. I Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r. (Dz. U. Nr 9, poz. 41 z 1962 r.) oraz przepisy art. 698 § 1 i 2 k.p.c. przez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że umową pisemną o poddaniu się arbitrażowi jest również umowa nie podpisana przez strony. Nadto, zarzucił, że postanowienie to narusza art. V ust. 1 pkt „a” wyżej wymienionej Konwencji i przepis art. 1105 § 2 k.p.c. przez nie wzięcie pod uwagę faktu nieważności zapisu na sąd polubowny według prawa ukraińskiego z uwagi na brak prawidłowej formy pisemnej tego zapisu. Uczestnik w kasacji oświadczył też, że pod rozważenie Sądu Najwyższego poddaje okoliczność, że we wszystkich orzeczeniach strona występująca jako uczestnik postępowania określana jest jako firma „I.-T.” z pominięciem, że w istocie stroną jest osoba fizyczna, tj. Zbigniew Wojciech F., prowadzący działalność gospodarczą. Z powołaniem się na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającego je postanowienia Sądu Okręgowego i oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

zarzuty naruszenia prawa materialnego i procesowego autor kasacji opierał na okoliczności niepodpisania przez uczestnika Zbigniewa F. kontraktu nr [...]. Tymczasem, w zaskarżonym orzeczeniu kwestia podpisania przez Zbigniewa F. tego kontraktu wyjaśniona została ze skutkiem odmiennym niż to przyjął skarżący, a mianowicie, że uczestnik kontrakt ten podpisał. Wprawdzie Sąd Apelacyjny oczywiście błędnie przyjął, że przed Sądem Arbitrażowym uczestnik jednocześnie powołał się na brak właściwych pełnomocnictw ze strony osób podpisujących kontrakt w imieniu firmy (tego rodzaju wyjaśnienie uczestnik złożył w związku z twierdzeniem wnioskodawcy w postępowaniu arbitrażowym, że z firmy „I.-T.” nadeszły dwa listy z uznaniem długu) ale nie wpływa to na okoliczność istnienia w zaskarżonym postanowieniu ustalenia o podpisaniu przez uczestnika przedmiotowego kontraktu. Ustalenie to poczynił wcześniej Sąd Arbitrażowy w Kijowie (k- 197, k- 198, k- 199, k- 202, k- 205).

Przeciwko temu ustaleniu kasacja nie zawiera żadnych zarzutów. Wprawdzie skarżący zaprzeczał, aby przyznał przed Sądem Arbitrażowym, że podpisał w/w kontrakt, ale kasacja w tym zakresie nie odpowiada wymogom przepisów art. 393¹ k.p.c. i art. 393³ k.p.c. i to stanowisko uczestnika nie podlegało rozważeniu. W tej sytuacji, Sąd Najwyższy był związany ustaleniem, że uczestnik podpisał kontrakt nr [...] i oceny zarzutów kasacji Sąd Najwyższy dokonywał przy uwzględnieniu, że uczestnik podpisał ten kontrakt, a w tym – podpisał klauzulę arbitrażową zamieszczoną w przedostatnim ustępie kontraktu.

W świetle tego ustalenia obydwie zarzuty kasacji należało ocenić jako oczywiście bezzasadne.

Skoro pozwany podpisał powyższy kontrakt, a wcześniej bezspornie podpisał ten kontrakt wnioskodawca, to powstała „umowa pisemna”, o której mowa w art. II ust. 2 i art. V ust. 1 „a” Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych z dnia 10 czerwca 1958 r. (Dz. U. z 1962 r. nr 9, poz. 41) oraz w Kodeksie Postępowania Ukrainy w części dotyczącej regulaminu sądu polubownego (k-233-235) i Sąd Apelacyjny oddalając zażalenie na postanowienie o uznaniu wykonalności orzeczenia ukraińskiego Sądu Arbitrażowego przepisów tych nie naruszył.

Również – wbrew stanowisku autora kasacji – zaskarżone postanowienie nie uchybia przepisom art. 698 § 1 k.p.c. i art. 1105 § 2 k.p.c. Pierwszy z tych przepisów, jako dotyczący partnerów krajowych, w ogóle nie znajdował w sprawie niniejszej zastosowania, wobec

czego nie mógł być przedmiotem jakiegokolwiek naruszenia. Co do **art. 1105 § 2 k.p.c.** natomiast, to **reguluje on materię podlegającą rozważeniu w sytuacji przewidzianej w art. V ust. 2 „a” Konwencji, a nie w sytuacji unormowanej w art. V ust. 1 „a” Konwencji.** Wobec tego, że kasacja nie zarzuca, iżby postanowienie Sądu Apelacyjnego naruszało obowiązek odmowy uznania i wykonania orzeczenia arbitrażowego z uwagi na niemożność rozstrzygnięcia sporów w drodze arbitrażu według prawa kraju, którego władza jest właściwa do orzekania w kwestii uznania i wykonania, przeto zarzut dotyczący art. 1105 § 2 k.p.c. był bezprzedmiotowy.

Zarzut niewłaściwego oznaczenia w dotychczasowych orzeczeniach strony występującej w charakterze uczestnika postępowania nie podlegał rozważeniu Sądu Najwyższego. Zarzut ten nie został sprecyzowany zgodnie z wymogami przepisów art. 393¹ k.p.c. i art. 393³ k.p.c. i jako taki podlegał odrzuceniu. Co do nieważności postępowania natomiast, którą to kwestię Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu (art. 393¹¹ k.p.c. w brzmieniu sprzed zmiany obowiązujący od 1 lipca 2000 r. Dz. U. 2000 nr 48 p. 554) to zarzut niewłaściwego oznaczenia strony nie mieści się w żadnej z podstaw przewidzianych w art. 379 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy działając na podstawie art. 393¹² k.p.c. oddalił kasację.

Źródło: Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego